

Usposobljeni vodniki lahko nevarnost vsaj omejijo

Po nesreči na Mali Mojstrovki

Vodenje v gorah brez ustrezne usposobljenosti je nesprejemljivo in nevarno, so opozorili v PZS

»Zimske razmere zahtevajo usposobljene in izkušene posameznike. Če se v gore podajajo manj izkušeni planinci, nujno potrebujejo vodstvo usposobljenih in licenciranih vodnikov,« je opozorila Planinska zveza Slovenije (PZS) in se navezala na zadnjo nesrečo na Mali Mojstrovki. V soboto je tam plaz odnesel sedem planincev, trije so bili huje poškodovani, tečaj varne hoje, ki so se ga udeležili, pa je po poročanju medijev vodil gornik, ki je sicer gorski reševalec, vendar nima licence za gorskega vodnika, ki bi jo za komercialno vodenje moral imeti.

SIMONA BANDUR

Ljubiteljem gora, ki bi se želeli udeležiti zimskega vzpona, referenca, da je oseba, ki jih vodi, gorski reševalec, morda vzbuja zaupanje, toda strokovni sodelavec PZS Matjaž Šerkezi je opozoril, da ta znanja ne zadostujejo za skrb ljudi v gorah. »Gorski reševalci, na primer, niso usposobljeni za vodenje s kratko vrvo, ki je specifična. Prav tako niso usposobljeni za delo z ljudmi, pomembna je predvsem skrb za vodnega. Ljudi, ki jih peljejo na turo, je treba pred tem ustrezno preizkusiti. Ravno v tem primeru so bile te napake narejene,« je povedal Šerkezi.

Pomembnost predvsem mehkih veščin je poudaril tudi Peter Jeromel, predsednik Združenja gorskih vodnikov Slovenije. »Gorski vodniki so usposobljeni za vodenje ljudi in prenašanje znanja nanje. Poznajo nevarnosti v gorah in jih znajo tudi prepoznati, usposobljeni so za učenje o pravilnem gibanju v gorah, v ledu, v snegu, znajo oceniti tveganje,« je naštel nekaj veščin in potegnil preprosto primerjavo: tudi vožnje avtomobila bi nas lahko naučil znanec, prijatelj ali sorodnik, a kljub temu moramo najeti učitelja vožnje. »Govorimo o varnosti in življenjih ljudi, zato je zadnji čas, da se to področje uredi. Povpraševanje je namreč vse večje, zlasti poleti, ko prihajajo tudi številni tujci, ponudba, ki pri tem nastaja, pa ni vedno ustrezna.«

V Sloveniji je po podatkih združenja okoli 80 gorskih vodnikov z licenco mednarodnega združenja gorskih vodnikov IFMGA.

Komercialno turo lahko vodi le gorski vodnik

Nevarne razmere v gorah so sicer ves čas prisotne in jih niti usposobljeni vodniki ne morejo povsem izključiti, lahko pa jih omejijo, so poudarili pri planinski zvezi. Ta kot nacionalna panožna športna zveza usposablja strokovne delavce, med katerimi so tudi vodniki PZS in alpinistični inštruktorji.

»Usposabljanje je razdeljeno na različne stopnje in kompetence, vodniki pa za posamezno stopnjo zahtevnosti vsaka štiri leta obnovijo licenco z udeležbo na izpopolnjevanjih. Vsako leto oddajo poročilo za registracijo, na podlagi katerega so zavarovani tudi za odgovornost v primeru nepridobitne dejavnosti vodenja,« so poudarili.

Za komercialno vodenje pa morajo vodniki imeti urejeno svoje zavarovanje v okviru svojega pravnega statusa. Gorski vodniki, katerih delo določa zakon o gorskih vodnikih, lahko vodijo vse težavnosti tur, medtem ko strokovni delavci v športu delujejo skladno s svojo stopnjo usposobljenosti ter kompetencami in omejitvami, ki jih določa zakon o gorskih vodnikih. »Župančičeva smer na Malo Mojstrovko je plezalni vzpon in vodniki PZS niso usposobljeni za vodenje plezalnih smeri. Zanje so usposobljeni alpinistični inštruktorji, ki nekomercialno delujejo pod okriljem alpinističnih odsekov in klubov. Plezajo lahko z največ dvema tečajnikoma ali pripravnikoma, ki sta navezana na vrh. Komercialno lahko turo te težavnosti vodijo samo gorski vodniki.«

Delo morajo opraviti inšpekcijske službe

Na PZS so še enkrat poudarili, da je vodenje v gorah brez ustreznega znanja in usposobljenosti, zlasti pa ob neustreznem razmerju med številom vodenih in vodnikov nesprejemljivo in nevarno početje. »Na vse to opozarjamo že dolgo v okviru svojih preventivnih vsebin. Nimamo pa pristojnosti, da bi pri tem lahko kakorkoli posredovali. To nalogo morajo opraviti pristojne inšpekcijske službe v državi,« so zapisali. Šerkezi je dodal, da se

tudi zaradi tega pojavlja nelojalna konkurenca med usposobljenimi gorskimi vodniki, ki v to vlagajo tudi svoja sredstva, in tistimi, ki to obidejo.

Da pristojne že dolgo opozarjajo na nepravilnosti, ki se dogajajo na tem področju, so spomnili tudi v združenju gorskih vodnikov. Zakonodaja je jasna, imamo zakone o gorskih vodnikih, o društvih, o športu ter druge pravne akte in standarde, a je treba uvesti nadzor, je dejal Peter Jeromel. Posamezniki namreč delujejo pod okriljem športnih društev, čeprav izvajajo komercialno dejavnost, prodajajo ture, vodenje z namestitvami in prevozom. »To so dejavnosti, ki jih izvajajo turistične agencije, ne more pa jih izvajati društvo,« je dejal. To je razvidno že na spletnih straneh društev, kjer oglašujejo svoje ture.

Po poročanju medijev je tečaj varne hoje v gorah, kjer je plaz odnesel sedem planincev, organiziralo športno društvo Jeti, ki omogoča plačljive tečaje zimskega gorništv, varnega obiskovanja ferat in turnega smučanja. Zahtevna reševalna akcija v slabih vremenskih razmerah je trajala sedem ur, v njej pa je sodelovalo več kot 50 gorskih reševalcev iz sedmih društev.

- Manj izkušeni planinci potrebujejo vodstvo usposobljenih vodnikov.
- Njihove dejavnosti opredeljuje zakon o gorskih vodnikih.
- Zakonodaja je ustrezna, manjka pa nadzor.

OKOLIŠČINE ŠE UGOTAVLJAJO

Na Tržnem inšpektoratu RS so za STA pojasnili, da so pristojni za nadzor nad spoštovanjem določb zakona o gorskih vodnikih, in sicer v zvezi z izvajanjem pridobitne dejavnosti gorskega vodništva in poklica gorskega vodnika. Z nedeljskim dogodkom so seznanjeni, več informacij pa ne morejo dati, saj še ugotavljajo vsa dejstva in okoliščine.

Zahtevna reševalna akcija na Mali Mojstrovki je trajala sedem ur. Foto GRSZ